

в сфері охорони прав на сорти рослин, забезпечити продовольчу безпеку держави.

Проведена оцінка впливу розробленого положення про Реєстр сортів рослин дала можливість визначити вплив на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

На сьогоднішній день до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні, внесено близько 9200 сортів рослин, власниками прав на які є 466 суб'єкти господарювання. Проведений аналіз суб'єктів господарювання, які приймають участь у реалізації проекту даного нормативно-правового акту (заявники сортів рослин) показує, що доля малих та мікропідприємств складає 8,7 %, а доля суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва становить 91,3 %. Участь дрібних та малих підприємств у структурі реєстру становить 1,2 %.

Прийняття Положення про Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні дасть можливість на законодавчому рівні встановити механізм ведення Реєстру сортів рослин України та усуне корупційні ризики при державній реєстрації сортів рослин, видачі свідоцтва про державну реєстрацію за рахунок встановлення чітких строків та оптимізації витрат щодо здійснення певних дій, пов'язаних з реєстрацією сортів, прав на них.

УДК 633.34:631.53.04:631.559(477.4+292.485)

Усенко Т. В.

*Інститут кормів та сільського господарства НААН, пр-т Юності, 16,
м. Вінниця, 21100, Україна, e-mail: Tanya.usenko.81@gmail.com*

УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКУ І СПОСОБУ СІВБИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ПРАВОБЕРЕЖНОГО

У сучасному сільськогосподарському виробництві соя є стратегічно важливою високобілковою культурою, яка вирішує проблему дефіциту кормового білка. Це єдина культура, яка за 100 днів вегетаційного періоду може виробити стільки білка і жиру, якого не можуть синтезувати інші. Завдяки сої і продуктам її переробки можна формувати продовольчі ресурси держави і вирішувати проблему рослинного білка.

Тому за останні роки прослідковується динаміка збільшення площ її вирощування і у 2017 р. вона становила 1994 тис. га з урожайністю 1,98 т/га.

Проте, в умовах змін клімату відмічено, що показники врожайності насіння сої не є стабільними.

Забезпечити підвищення рівня урожайності насіння сої можливо шляхом удосконалення елементів технології її вирощування, а саме оптимізації строку та способу сівби.

Дослідження проводили упродовж 2016–2017 рр. на дослідному полі Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН. В досліді вивчали дію та взаємодію трьох факторів: А – сорт: ‘Діадема Поділля’ (середньоранньостиглий), ‘Тріада’ (середньостиглий), В – спосіб сівби (широкорядний з міжряддями 45 см, рядковий з міжряддями 15 см), С – строк сівби за рівнем термічного режиму (РТР) на глибині 10 см: 8, 10, 12 та 14 °С.

Відмічено, що найбільша урожайність насіння сої сорту ‘Діадема Поділля’ (2,77 т/га) сформувалася у строк за рівнем термічного режиму 8 °С та за широкорядного способу сівби з міжряддями 45 см. Прибавка урожайності насіння становила 0,08 т/га порівняно з контролем, де сівбу проводили широкорядним способом та за РТР на глибині 10 см 10 °С.

Найбільша врожайність насіння сої сорту ‘Тріада’ (2,67 т/га), сформувалася за четвертого строку сівби (РТР на глибині 10 см 14°С) та за широкорядного способу сівби з міжряддями 45 см. Прибавка урожайності становила 0,14 т/га порівняно з контролем.

УДК 633.11:631.531.048:551.5

Худолій Л. В.

Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна, e-mail: hydoliy14@gmail.com

ОЦІНКА ВМІСТУ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У ЗЕРНІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ

У технологіях вирощування сільськогосподарських культур із внесенням високих доз мінеральних добрив може виникати небезпека нагромадження у продукції високого вмісту важких металів, які є шкідливими для здоров'я людини. Аналіз зерна пшениці озимої на вміст хімічних елементів, дозволив дати оцінку ступеню безпеки вирощуваної продукції за досліджуваними технологіями.

За класифікації, прийнятої в хімії, метали з атомною масою більше 50 отримали назву важких металів, але не всі вони є небезпечними для людей та тварин. Найбільш шкочинними забруднювачами оточуючого середовища є ртуть, кадмій, свинець, цинк.

Дослідження проводили у дослідному господарстві «Чабани» ННЦ “Інститут землеробства НААН” протягом 2011–2014 рр. на базі стаціонарного досліді відділу адаптивних інтенсивних технологій зернових колосових культур і кукурудзи. Сорт пшениці озимої Бенефіс. Попередник – горох. У досліді вивчали моделі технологій вирощування, які відрізнялися за дозами внесених мінеральних добрив та застосуванням побічної продукції